U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Marie Žiškové a soudců JUDr. Lenky Kaniové a JUDr. Josefa Baxy v právní věci **žalobkyně Z. P.**, proti **žalovanému Finančnímu ředitelství v Plzni**, se sídlem Hálkova 14, 305 72 Plzeň, v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 25. 11. 2003, č. j. 7921/140/2003, o kasační stížnosti žalovaného proti rozhodnutí Krajského soudu v Plzni ze dne 30. 6. 2004, č. j. 30 Ca 7/2004-28, o návrhu žalovaného na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti

t a k t o :

Návrh na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti se zamítá.

O d ů v o d n ě n í :

Krajský soud v Plzni zrušil rozsudkem ze dne 30. 6. 2004, č. j. 30 Ca 7/2004-28, rozhodnutí žalovaného ze dne 25. 11. 2003, č. j. 7921/140/2003, jímž bylo zamítnuto odvolání žalobkyně proti platebnímu výměru na daň darovací vydanému dne 17. 7. 2003 Finančním úřadem v Domažlicích pod č. j. 40305/03/118960/0881, jakož i tento platební výměr samotný. Současně věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení.

Kasační stížností, která byla Krajskému soudu v Plzni doručena dne 5. 8. 2004, se žalované Finanční ředitelství v Plzni (jako stěžovatel) domáhalo zrušení shora uvedeného rozsudku. Současně stěžovatel navrhl, aby soud přiznal kasační stížnosti odkladný účinek. K tomu uvedl, že rozhodnutí krajského soudu založilo stěžovateli povinnost vrátit žalobkyni přeplatek na dani darovací a současně i zaplatit jí úrok z přeplatku podle § 64 odst. 6 zákona ČNR č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků (dále jen „daňový řád“). Pokud by stěžovatel v kasačním řízení uspěl, tyto úkony by se ocitly v rozporu s veřejným zájmem, jímž je podle daňového řádu dosažení cíle daňového řízení spočívajícího ve stanovení a vybrání daně tak, aby nebyly zkráceny daňové příjmy (§ 2 odst. 2 daňového řádu). Okamžitá realizace rozhodnutí krajského soudu by tedy tento veřejný zájem státu mohla ohrozit. Příjem státního rozpočtu by navíc byl zřejmě zkrácen i o částku zaplaceného úroku z přeplatku, neboť následná konvalidace tohoto stavu je za současné právní úpravy nejasná. Stěžovatel má tak za to, že v daném případě jsou splněny předpoklady pro přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

Podle § 107 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“), nemá kasační stížnost odkladný účinek; Nejvyšší správní soud jej však může na návrh stěžovatele přiznat. Nejvyšší správní soud nicméně po zvážení stěžovatelových argumentů nedospěl k závěru, že by výkon rozhodnutí napadeného kasační stížností znamenal pro stěžovatele nenahraditelnou újmu. Tvrzené ohrožení veřejného zájmu spočívajícího

v řádném stanovení a vybrání daní (stěžovatel chápe pojem veřejného zájmu dosti úzce jako „fiskální zájem státu“) nemůže vést k přiznání odkladného účinku kasační stížnosti: podobným způsobem a s přihlédnutím ke své konkrétní věcné působnosti by totiž mohl argumentovat každý správní orgán, jehož rozhodnutí bylo zrušeno, neboť činnost všech správních orgánů směřuje k uspokojení toho či onoho veřejného zájmu. To je však v rozporu s mimořádnou povahou institutu odkladného účinku: kasační stížnost proti rozhodnutí soudu ve správním soudnictví není řádným opravným prostředkem, u nějž by bylo možno odkladný účinek očekávat. Přiznáním odkladného účinku kasační stížnosti prolamuje Nejvyšší správní soud před vlastním rozhodnutím ve věci samé právní účinky pravomocného rozhodnutí krajského soudu, na které je třeba hledět jako na zákonné a věcně správné, dokud není jako celek zákonným postupem zrušeno. Přiznání odkladného účinku proto musí být vyhrazeno pro ojedinělé případy, které zákonodárce opsal slovy o nenahraditelné újmě.

Stěžovatel nadto nesprávně ztotožňuje vznik nenahraditelné újmy s pouhým ohrožením veřejného zájmu. Pojmovým znakem nenahraditelné újmy je právě její nezhojitelnost; kromě toho je přiznání odkladného účinku vázáno nikoli na možnost vzniku újmy (tedy na újmu pouze hrozící), nýbrž na újmu, která by následkem výkonu či účinků napadeného rozhodnutí s velkou pravděpodobností nastala. Kdyby naproti tomu soud třebas i přisvědčil stěžovatelovu tvrzení o ohrožení veřejného zájmu, není jednak jisté, zda do veřejného zájmu bude v důsledku takového ohrožení vůbec zasaženo, a jednak ani zásah do veřejného zájmu s sebou nutně nenese vznik nenahraditelné újmy.

Ani argumentace ustanovením § 64 odst. 6 daňového řádu není na místě. Stěžovatel zde naznačuje, že pokud by nyní vrátil žalobkyni daňový přeplatek vzniklý na základě soudem zpochybněného platebního výměru a poté by se svou kasační stížností uspěl, bylo by opětovné získání jednou již vydané částky ohroženo. V tom se však mýlí: zrušil-li by Nejvyšší správní soud napadený rozsudek, jímž krajský soud zrušil rozhodnutí žalovaného i platební výměr vydaný v I. stupni, obě správní rozhodnutí by se znovu stala vykonatelnými a opět by jim svědčila presumpce správnosti. Nic navíc nebrání tomu, aby správce daně daň opět vyměřil, případně doměřil. Jeho postavení je usnadněno i stavením běhu lhůt pro zánik práva (zde práva vyměřit daň ve lhůtách podle § 47 daňového řádu) ve věcech daní a jiných plateb do veřejných rozpočtů (§ 41 s. ř. s.).

Stěžovatel konečně poukazuje na to, že pokud by žalobkyni vrátil úrok z přeplatku, byl by příjem státního rozpočtu v případě jeho procesního úspěchu zkrácen o tuto částku vyplacenou žalobkyni; přehlíží však, že i v daňovém řízení je třeba dbát na vyváženost práv a povinností daňového subjektu a správce daně. Stěžovatel se domáhá přiznání odkladného účinku také kvůli své povinnosti zaplatit žalobkyni úrok z přeplatku; tato povinnost by však nevznikla, kdyby žalobkyně již nezaplatila vyměřenou daň. Zanedbala-li by tedy žalobkyně svou povinnost k úhradě daně, stěžovatel by ani nemohl právě uvedeným argumentem odůvodňovat svou žádost. Kdyby soud stěžovateli v tomto bodě přisvědčil a přiznal odkladný účinek jeho kasační stížnosti, znevýhodnil by tak právě takového daňového poplatníka, který řádně splnil svou daňovou povinnost: tomuto poplatníkovi by totiž v důsledku přiznání odkladného účinku byly i po zrušení rozhodnutí žalovaného zadržovány peněžní prostředky vynaložené na úhradu daně, jejíž vyměření neshledal krajský soud v souladu s právem, a nemohl by se zhojit ani na úroku, který mu náleží pro zadržování zaplacené daně bez zákonného podkladu. Přiznání odkladného účinku by tak nepřímo mohlo

vést k důsledkům opačným, než o jaké usiluje stěžovatel, tedy k demotivačnímu působení na daňové poplatníky a k následnému ohrožení daňových příjmů.

Jelikož stěžovatel neprokázal, že výkon či účinky rozhodnutí napadeného kasační stížností by vedly ke vzniku nenahraditelné újmy, soud se již nezabýval tím, zda by se přiznání odkladného účinku kasační stížnosti nedotklo nepřiměřeným způsobem nabytých práv třetích osob a zda není v rozporu s veřejným zájmem.

Ze shora uvedených důvodů rozhodl Nejvyšší správní soud o návrhu na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti tak, jak je ve výroku uvedeno.

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí nejsou opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 5. 1. 2005

JUDr. Marie Žišková
předsedkyně senátu